

EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 14.7.2011
KOM(2011) 434 lõplik

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1552/2005 (ettevõtetes korraldatavat kutseõpet käsitleva statistika kohta) rakendamist

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1552/2005 (ettevõtetes korraldatavat kutseõpet käsitleva statistika kohta) rakendamist

1. SISSEJUHATUS

Käesolev on esimene aruanne, mille komisjon peab esitama vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta määruse (EÜ) nr 1552/2005¹ (ettevõtetes korraldatavat kutseõpet käsitleva statistika kohta) artiklile 12.

Aruandes käsitletakse edusamme, mida liikmesriigid ja Norra (edaspidi „osalevad riigid”²) on teinud seoses määruse (EÜ) nr 1552/2005 ja komisjoni 3. veebruari 2006. aasta rakendusmääruse (EÜ) nr 198/2006³ sätetega. Aruande kinnitas Euroopa statistikasüsteemi komitee (ESSC).

Aruande sisu põhineb osalevatelt riikidelt saadud kvaliteediaruannetel, andmetel ja muul teabel. Lisaks ettevõtetele saadetud riiklike küsimustike analüüsile saadi ettevõtetes korraldatava kutseõppe kohta andmeid täiendkutseõppe uuringust (CVTS) kõikides osalevates riikides.

2. PÕHIPUNKTID

Punktis 2.1 on kirjeldatud käesoleva aruande võrdlusandmeid ja täiendkutseõppe uuringu regulaarsust. Sellega illustreeritakse määruse (EÜ) nr 1552/2005 artikli 10 lõigete 2 ja 3 rakendamist. Määruse muid artikleid on käsitletud punktides 2.2–2.6 järgmiselt:

- artiklid 3, 8, artikli 9 lõige 1 kogutavate andmete ja uuringu lähenemisviisi kohta (punkt 2.2),
- artiklid 2, 4, 5 ja 6 statistika ulatuse ja statistiliste üksuste kohta (punkt 2.3),
- artiklid 6, 7, artikli 10 lõige 1 ja artikli 11 lõige 1 andmete allikate ja uuringut iseloomustavate omaduste kohta (punkt 2.4),
- artikli 9 lõiked 2 ja 4 ning artikkel 11 kvaliteedi ja andmete edastamise kohta (punkt 2.5),
- artikkel 15 andmete kogumise rahastamise kohta (punkt 2.6),
- Artikli 9 lõige 3 ja artikkel 12 uuringu rakendamise peamiste probleemide kohta (punkt 2.7)

¹ ELT L 255, 30.9.2005, lk 1.

² Horvaatia, endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik, Island ja Šveits ei osalenud uuringus. Türgi korraldas uuringu 2008. aastal (mikroandmed ei ole Eurostatis kättesaadavad).

³ ELT L 32, 4.2.2006, lk 15.

2.1. Käesoleva aruande võrdlusandmed, täiendkutseõppe uuringu regulaarsus: artikli 10 lõige 2 ja artikli 10 lõige 3

Määruse (EÜ) nr 1552/2005 artikli 10 lõike 2 kohaselt määrab komisjon kindlaks esimese aruandeaasta, mille kohta andmeid kogutakse. Määruses (EÜ) nr 198/2006 on täpsustatud, et esimene aruandeaasta, mille kohta andmeid kogutakse, on kalendriaasta 2005.

Uut uuringut kavandatakse 2010. aastaks, st viis aastat pärast esimest uuringut, nagu on sätestatud määruse (EÜ) nr 1552/2005 artikli 10 lõikes 3. Komisjoni määrusega (EL) nr 822/2010⁴ muudetakse määrust (EÜ) nr 198/2006, et kohandada 2005. aasta uuringu teatavaid karakteristikuid. Nimetatud muudatusega võetakse arvesse teavet, mis sai kättesaadavaks määrusega (EÜ) nr 452/2008⁵ ja komisjoni määrusega (EÜ) nr 823/2010⁶ seoses täiskasvanuhariduse uuringuga, ning see peaks aitama tõsta tulemuste kvaliteeti ja vähendama ettevõtete statistilist koormust 2010. aasta uuringu puhul.

Tasub märkida, et 2005. ja 2010. aasta uuringu puhul saadi abi kahest eelnevast täiendkutseõppe uuringust, mis olid tehtud mitmete riikide ja Eurostati vahelise suulise kokkuleppe alusel. Need uuringud käsitlesid kalendriaastaid 1993 ja 1999.

2.2. Kogutavad andmed ja uuringu lähenemisviis: artiklid 3, 8 ja artikli 9 lõige 1

Artiklis 3 on sätestatud, et kogutavad andmed jagunevad 14 teemasse, mis on esitatud all asuvas tabelis. Määruses (EÜ) nr 198/2006 määratletud 140 muutuja jagunemine näitab määruse (EÜ) nr 1552/2005 artikli 3 asjakohast rakendamist ELi tasandil.

Tabel 1 – 2005. aastal kogutud andmed

Määruse (EÜ) nr 1552/2005 artiklis 3 loetletud teemad	Muutujate arv komisjoni määruses (EÜ) nr 198/2006
1 a) ettevõtete koolituspoliitika ja koolitusstrateegiad oma töötajate oskuste arendamisel	25
1 b) täiendkutseõppe korraldus, organiseerimine ja vormid ettevõtetes;	17
1 c) tööturu osapoolte roll igakülgse täiendkutseõppe tagamisel töökohtades;	9
1 d) juurdepääs täiendkutseõppele, selle maht ja sisu, eelkõige ettevõtte majanduslikku tegevust ja suurust arvestades;	10

⁴ ELT L 246, 18.9.2010, lk 18.

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 452/2008, 23. aprill 2008, milles käsitletakse statistika koostamist ja arendamist hariduse ja elukestva õppe valdkonnas (ELT L145, 4.6.2008, lk 227).

⁶ ELT L 246, 18.9.2010, lk 33.

Tabel 1 – 2005. aastal kogutud andmed (jätk)

1 e) ettevõtete võetavad täiendkurseõppe erimeetmed, et parandada oma töötajate oskusi info- ja arvutitehnoloogia vallas;	9
1 f) väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete (VKE) töötajate võimalused osaleda täiendkurseõppes ja omandada uusi oskusi, ning VKEde erivajadused koolituse pakkumisel;	(*)
1 g) riiklike meetmete mõju ettevõtetes läbiviidavale täiendkurseõppele;;	5
1 h) ettevõtte kõigi töötajate võrdsed võimalused osaleda täiendkurseõppes, võttes eelkõige arvesse soolist ja vanuselist võrdõiguslikkust;	14
1 i) täiendkurseõppe erimeetmed tööturul ebasoodsas olukorras olevatele inimestele;	8
1 j) erinevat tüüpi töölepingute puhul kohaldatavad kurseõppemeetmed;	4
1 k) täiendkurseõppe kulud: rahastamise suurus ja ressursid, täiendkurseõppe ajendid;	17
1 l) ettevõtte täiendkurseõppe alaste meetmete hindamine ja järelvalve;	8
2 a) esialgses kurseõppes osalejaid;	3
2 b) esialgse kurseõppe üldkulud.	11

Märkus (*) Kõiki muutujaid võib risttabuleerida vastavalt ettevõtte suurusele, nt 1 d) puhul

Määruses (EÜ) nr 198/2006 määratletud 140 muutujat olid suunatud nii koolitust pakkuvatele ettevõtetele kui ka ettevõtetele, kes koolitust ei paku, samuti kurseõppe eri vormidele vastavalt määruse (EÜ) nr 1552/2005 artiklile 8:

- (1) koolitust pakkuvatele ettevõtetele ja ettevõtetele, kes ei paku koolitust: 96 muutujat kõikidele ettevõtetele, 35 muutujat koolitust pakkuvatele ettevõtetele ja ainult 9 muutujat ettevõtetele, kes koolitust ei paku,
- (2) kurseõppe eri vormide kohta: 12 muutujat.

Kõik osalevad riigid võtsid vajalikud meetmed, et tagada andmete kvaliteet, nagu on nõutud määruse (EÜ) nr 1552/2005 artikli 9 lõikes 1. Seda võimaldas standardküsimustik ettevõtetele, mille oli esitanud Euroopa Komisjon „Euroopa Liidu käsiraamatus” vastavalt määruse (EÜ) nr 198/2006 artiklile 8. Kuigi liikmesriigid ei olnud seadusega kohustatud seda küsimustikku kasutama, kasutasid osalenud riigid seda laialdaselt oma riiklike küsimustike koostamisel.

Kõik osalevad riigid esitasid teabe vastavalt eespool kirjeldatud 14 teemale. Teemadega 1b), 1c), 1d), 1h), 1i), 1j) ja 1k) seotud kvantitatiivse ja sekundaarse teabe esitamine oli mõnede riikide puhul keeruline, sest ettevõtetele saadetud küsimustik oli liiga pikk ja keerukas. See aga ei takistanud 14 teema kohta riikide ja ELi tulemuste tootmist ning aitas hoopiski vähendada muutujate arvu 2010. aasta uuringu jaoks, mis viiakse läbi vastavalt määrusele (EL) nr 822/2010 (vt punkti 2.7).

2.3. Statistika ulatus, statistilised üksused: artiklid 2, 4 ja 5

Artiklites 2, 4 ja artikli 5 lõikes 1 on määratletud hõlmatavad statistilised üksused, majandustegevused ja ettevõtete suurus. Nagu nõutud, esitasid liikmesriigid statistika NACE Rev. 1.1 jaotistes C – K ja O määratletud majandustegevuse kohta ettevõtete puhul, millel on 10 või rohkem töötajat.

Kuigi artikli 5 lõikes 2 on soovitatud hõlmatust laiendada teistele majandusvaldkondadele, ei ole praegu siiski võimalik kokkuleppele jõuda, sest tehnilise rakendamisega on suuri probleeme. Eriti puudutab see avalikku sektorit, kelle ettevõtted pakuvad laialdaselt kutseõpet (vt punkt 2.7).

2.4. Andmete allikad ja uuringut iseloomustavad omadused: artiklid 6, 7, artikli 10 lõige 1 ja artikli 11 lõige 1

Artiklis 6 ja artikli 7 lõikes 1 on sätestatud, et liikmesriigid kasutavad andmeallikana ettevõtetes läbiviidavaid uuringuid, kombineerides neid haldusandmetega ning kohaldades andmeesitajate koormuse vähendamise põhimõtteid. Siiski kasutati haldusallikaid üksnes taustteabe saamiseks töötajate arvu ja töö iseloomu kohta, mis ei võimaldanud ettevõtete koormust märkimisväärselt vähendada.

Artikli 6 lõikes 2 on sätestatud, et ettevõtetele kehtestatakse uuringus osalemise kord. Enamik osalenud riike kasutas posti teel saadetud küsimustikke, mida kombineeriti telefonikõnede ning näost näkku kohtumiste ja veebiintervjuudega. Kuues osalenud riigis koguti andmeid ka elektrooniliselt, nagu on soovitatud artikli 11 lõikes 1. Kõik osalenud riigid kogusid andmeid 2005. aasta 12 kuu kohta (üks kalendriaasta), nagu on nõutud artikli 10 lõikes 1.

Osalenud riigid kavandasid uuringu vastavalt artikli 7 lõigetele 2 ja 3 ning vastavalt määruse (EÜ) nr 198/2006 artiklile 4. Selles artiklis määratletakse valimile kehtestatud nõuded ja täpsusnõuded, samuti 60 kihti majandussektorite ja ettevõtete suuruse kaupa, tagamaks statistikaüksuste üldkogumi struktuuri kajastamist. Enamik variatsioonikordajaid koolitust pakkuvate ettevõtete proportsioonis olid vastavuses määruse (EÜ) nr 198/2006 60 kihiga, mis on määratletud nimetatud määruse artiklis 4. Sellest reeglist oli mõningaid erandeid tehnilistel põhjustel, kuid need ei mõjutanud riikide või ELi tulemusi, sest andmete avaldamisel keskendutakse valimi väiksuse tõttu rohkem agregeeritud klassidele. Üheks tehniliseks probleemiks on erinevus valimisse esialgselt kaasatud ettevõtete arvu ja uuringu lõppedes osalenud ettevõtete arvu vahel (nt pankrotid, ettevõtete ühinemised jne).

2.5. Kvaliteet ja andmete edastamine: artikli 9 lõiked 2 ja 4 ning artikkel 11

Artikli 9 lõikes 2 ja artikli 11 lõikes 4 on sätestatud komisjonile (Eurostatile) andmete ja kvaliteediaruannete edastamise tähtajad. Kuna uuring viidi läbi 2006. aastal ning see käsitles 2005. aastal toimunud kutseõpet, tuli andmed komisjonile (Eurostatile) edastada 2007. aasta juuniks ning kvaliteediaruanded 2007. aasta septembriks.

Kuus riiki esitas puhtad ja valideeritud mikroandmed õigeaegselt. 17 riiki esitas andmed kodeerimisprobleemide tõttu järgnenud kolme kuu jooksul. Nelja riigi puhul hilinesid valideeritud mikroandmed kuni 8 kuud. Üks liikmesriik esitas puhtad ja valideeritud mikroandmed 17 kuud hiljem, sest neil oli suuri probleeme andmete kodeerimisega ELi vormingusse.

Kvaliteediaruanded esitas 18 osalenud riiki õigeaegselt. Täielike dokumentide esitamine kestis kauem kuue riigi puhul, kes esitasid dokumendid 4–10 kuud hiljem. Neli riiki esitas täielikud kvaliteediaruanded 24kuulise hiline misega, sest neil oli osa teavet puudu (nt kõikide kihtide dispersiooni arvutus). Kõik aruanded võimaldasid kontrollida vastavust määruse (EÜ) nr 198/2006 artiklites 5 ja 7 sätestatud kriteeriumidele.

Kõik andmed edastati elektrooniliste andmevahetusprotokollide kaudu (Edamis/Stadium), nagu on nõutud määruse (EÜ) nr 198/2006 artiklis 6. Failid sisaldasid ettevõtete üksikandmeid, mis ei võimalda statistiliste üksuste otsest identifitseerimist, nagu on ette nähtud määruse (EÜ) nr 1552/2005 artikli 11 lõikes 2.

Määruse (EÜ) nr 198/2006 artiklite 6 ja 8 kohaselt andis komisjon (Eurostat) osalevatele riikidele tarkvara, et hõlbustada automaatse andmetöötlussüsteemi rakendamist.

Kuigi süsteemi kasutasid kõik osalevad riigid ning see tagas mikroandmete kõrge kvaliteedi, takistas viivitus andmete aruandeaasta (2005) ning andmete tegeliku avaldamise (2008–2009) vahel märkimisväärselt tulemuste laialdast kasutamist (vt punkt 2.7).

2.6. Andmete kogumise rahastamine: artikkel 15

Artikli 15 lõigetes 1 ja 2 on sätestatud, et esimese aruandeaasta puhul annab komisjon liikmesriikidele rahalist toetust, et katta andmete kogumise, töötlemise ja edastamisega seotud kulud. ELi 2005. aasta eelarve raames korraldati konkurss toetuste saamiseks, milles osales 13 EL 15 liikmesriiki ning Norra. 2004. aasta Phare mitmeriigiline statistika-alase koostöö programm ja 2004. aasta mitmeriigilise statistika-alase integratsiooni programmi üleminekufond sisaldasid sätteid uuringu teostamise kaasrahastamiseks kõigis EL 27 liikmesriikides. Kõnealustele meetmetele anti toetust 815 558 euro ulatuses.

Uuringu ettevalmistamisele aitasid kaasa mitmed tehnilised kohtumised osalevate riikidega (nt komisjoni (Eurostati) juhitud töörühmad „Euroopa Liidus käsiraamatu” koostamiseks), nagu on sätestatud määruse (EÜ) nr 198/2006 artiklis 8. Neid kohtumisi toetati ELi eelarvest vastavalt artikli 15 lõikele 3.

2.7. Rakendamise aruanne: artikli 9 lõige 3 ja artikkel 12

Artikli 9 lõikes 3 on sätestatud, et komisjon (Eurostat) hindab esitatud andmete kvaliteeti, pidades eriti silmas, et oleks tagatud liikmesriikide vaheline andmete võrreldavus.

Artikli 12 lõike 1 kohaselt edastab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule kõnealuse määruse rakendamise kohta aruande, milles

- hinnatakse kasu, mida ühendus, liikmesriigid ja andmekasutajad saavad võrreldes vastajate koormusega; ja
- määratakse kindlaks valdkonnad, kus saavutatud tulemuste valguses on vaja potentsiaalseid täiendusi ja muudatusi.

Täiendkutsõppe uuringu tulemused avaldati Euroopa Komisjoni iga-aastase aruande raames, mis käsitleb edusamme Lissaboni eesmärkide saavutamiseks hariduses ja koolituses. Need arenguaruanded annavad strateegilisi juhtnööre poliitiliseks koostööks ELi tasandil ning hindavad edu, mida on saavutatud hariduse ja koolituse valdkonna eesmärkide saavutamisel. Kõnealuste aruannete järeldusi kasutatakse kahe aasta tagant avaldatavates ühisaruannetes,

mille koostavad haridusministrite nõukogu ja komisjon. Täiendkutseõppe uuringu andmete alusel on koostatud ka kaks indikaatorit, et jälgida Lissaboni eesmärkide saavutamist tööhõive valdkonnas (tööhõivesuunised).

Lisaks on alates 2002. aastast 32 Euroopa riigi ametiasutused ja sotsiaalpartnerid osalenud Kopenhaageni protsessis,⁷ et aidata arendada kutseõpet ja -koolitust. Üldine eesmärk on julgustada inimesi rohkem kasutama kutseõppe võimalusi nii koolis, ülikoolis, töökohal kui ka erakursustel. Täiendkutseõppe uuringu andmeid kasutati eelkõige selleks, et analüüsida edusamme, mida on saavutatud töökohal toimuva kutseõppe valdkonnas. Viimastes nõukogu järeldustes Kopenhaageni protsessi kohta 2010. aasta novembris ning Brügge kommünikees 2010. aasta detsembris rõhutati vajadust parandada arusaamist ja andmeid kutseõppe ja -koolituse süsteemide kohta, seoses sellega, et neil on oluline koht Euroopa 2020. aasta strateegias.

Täiendkutseõppe uuringu tulemusi kasutavad ka liikmesriikide kutseõppepoliitika spetsialistid ning Euroopa tasandil Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus (CEDEFOP).

Poliitilisest kontekstist lähtub suurenev nõudlus täiendkutseõpet käsitlevate andmete järele ning nende andmete olulisus.

Täiendkutseõppe uuringuga seotud koormus ja kulu on suured ning vaja on põhjalikku analüüsi, sest mitmed tehnilised probleemid takistavad andmete laialdasemat kasutamist.

- (1) Ettevõtete koormus: küsimustiku pikkuse ja keerukusega kaasnes mõnede liikmesriikide ettevõtete madal vastamise määr, sest küsimustiku kõikidele teemadele vastamiseks tuleb ühendust võtta mitmete kohalike osakondadega.
- (2) Kogutud kvantitatiivsete andmete usaldusväärsus: paljudel ettevõtetel puudub täpne ülevaade vaatlusalusel aastal korraldatud koolituste sisu ja iseloomu kohta. Tuleb uurida võimalusi täiendkutseõpet käsitlevate kvantitatiivsete andmete kogumiseks muude olemasolevate uuringute abil.
- (3) Uuringu kaetus: Osalevad riigid arvavad, et täiendkutseõppe uuringu laiendamisega, nii et kaasataks ka väikeettevõtted ja avalik sektor, kaasneb liiga suur kulu ja koormus.
- (4) Ajakohasus: täielike mikroandmete edastamine põhjustab viivitusi ELi tulemuste avaldamisel, sest enne andmete avalikustamist on vaja neid põhjalikult kontrollida.

Määrusega (EL) nr 822/2010 on lubatud 2010. aasta uuringut kohandada ning tõhustada määruse (EÜ) nr 1552/2005 rakendamist. Hoolimata komisjoni ja osalevate riikide jõupingutustest uuringut täiustada, on jätkuvalt mõningaid probleeme. Seetõttu võib osutuda vajalikuks mõnede määruses (EÜ) nr 1552/2005 sätestatud tehniliste nõuete kohandamine 2010. aasta uuringu tulemuste alusel.

⁷ EÜT C 13, 18.1.2003, lk 3 ning kutseõppe ja -koolituse eest vastutavate ministrite ja komisjoni deklaratsioon, mis võeti vastu Kopenhaagenis 29. ja 30. novembril 2002, mis käsitleb tõhustatud Euroopa koostööd kutseõppe ja -koolituse valdkonnas – http://ec.europa.eu/education/pdf/doc125_en.pdf

3. KOKKUVÕTE

Määruse (EÜ) nr 1552/2005 rakendamine on kogutavate andmete liigi seisukohast rahuldav. Osalevate riikide vastavus määrusele (EÜ) nr 1552/2005 on üldiselt asjakohane.

Euroopa 2020. aasta strateegia ning selle juhtalgatuse „Uute oskuste ja töökohtade tegevuskava” valguses kavatseb komisjon hinnata määruse (EÜ) nr 822/2010 mõju (2010. aasta täiendkutseõppe uuringu rakendamine) enne kui tehakse ettepanekuid uuteks meetmeteks ettevõtetes toimuva kutseõppega seotud statistika täiustamiseks. Täiendkutseõppe uuringu tulevase arengu kavandamisel tuleb arvesse võtta potentsiaalset vastastikust täiendavust teiste instrumentidega, eelkõige täiskasvanuhariduse uuringuga.